

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LVII (51) • ŠTEV. (Nº) 17

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 14 de mayo - 14. maja 1998

MARJAN LOBODA

Hidalgos - Hijos de alguien

38. obletnica Slovenskega doma v Carapachayu

Vsaka obletnica, pa naj bo osebna ali skupinska kot je danes, je priložnost, da se za trenutek ustavimo in se ozremo na prehojeno pot in pogledamo naprej. Dobro je preveriti, če smo na pravi poti, če gremo v pravo smer.

Kot ostalih je bil tudi vaš začetek skromen in težak. Skupinica slovenskih ljudi na tem severnem delu Velikega Buenos Airesa je spoznala potrebo po svojem središču, v katerem bi se lahko po slovensko pogovorili, zabavali, peli in molili. Hoteli so prostor kamor pošiljati svoje otroke v slovensko šolo, kamor pošiljati svojo odraščajočo mladino, da se pomeri v športu in povese s svojimi sovrstniki. Z eno besedo: Hoteli so skupen dom, domačo streho, za to carapachaysko družino.

Po 38. letih se že lahko vprašamo, kaj bi bilo iz Slovencev, ki so se naselili na tem delu velenosti, če ne bi imeli tega skupnega slovenskega doma. Lahko si odgovorimo, da bi živeli vsak zase, bili bi pač neznatni delci te ogromne mase ljudi, ki živi okrog vas. Morda bi se kdo vključil v kako farno skupnost ali kako drugo tukajšnjo ustanovo. Z neko grenkobo v srcu pa bi od časa do časa le pomislil, da so njegove korenine nekje drugje, pa jih je tako nasilno, na hitro porezal. Prav gotovo se ne bi dobro počutil, kot se ne more dobro počutiti človek, ki je šel od doma in pretrgal vse stike s svojo družino, pozabil na očeta in mater, na brate in sestre; to ni normalno.

V tem domu ste imeli živ stik z ljudmi svojega rodu, vaše vraščanje v novo okolje ni bilo travmatično, ampak naravno. Gojite svojo slovensko zavest, pa zato niste nič manj zavedni Argentinci. Ljubite domovino svojih prednikov in to ni v nasprotju z ljubeznijo do dežele, v kateri ste se rodili, ki je že tudi domovina vaših otrok. Bolj ko ste zavedni Slovenci, bolj boste zavedni Argentinci. Pred 30 leti nam

je pri slovesni maši v buenosaireski katedrali govoril škof msgr. Segura: *Kot Argentinec, v interesu Argentine vas pozivam: ostanite zavedni Slovenci, tako boste največ lahko dobrega storili za Argentino.* Kako prav je imel! Argentina potrebuje zvestih, zavednih in poštenih državljanov. Težko boste dobili te kvalitete pri izkoreninjenih, ki so pozabili na svoj rod, ki ne čutijo ponosa do svoje preteklosti, ki ne vedo, od kod so.

Z zadovoljstvom lahko poslušate danes svoje otroke ali vnuke, ki še govorijo, pojejo in molijo v milem slovenskem jeziku, jeziku vašem in vaših mater. Po njem ste povezani s svojim rodom, zato niste izkoreninjeni ampak zvesti potomci slavni prednikov. Lahko bi rekli, da ste plemiči, če se poslužimo španske besede „hidalgo - hijo de alguien“, katere nasprotje je „hijo de nadie“ - izkoreninjenec.

In pogled naprej? S tem navdušenjem, s tem življenjem, ni treba, da bi vas bilo strah bodočnosti. Držite se poti, po kateri ste hodili vseh 38 let. Vaš Dom je bil vedno slovenski dom, vedno je bil povezan z širšo slovensko skupnostjo v Argentini. Vaša farna skupnost je vključena v slovensko dušno pastirstvo, vaša šola je sestavni del družine slovenskih šol v Argentini pod okriljem Zedinjene Slovenije, vaši študentje obiskujejo Srednješolski tečaj, vaši zastopniki se redno udeležujejo srečanj z ostalimi slovenskimi domovi v Medorganizacijskem svetu, za povezavo s slovensko skupnostjo raztreseno po vsem svetu in z matično domovino ste se priključili Argentinski konferenci Svetovnega slovenskega kongresa, v našem okraju so naročniki in bralci slovenskega tiska; z eno besedo: vaša skupnost je živ član slovenske družine v Argentini. To ostanite še naprej in ostali boste na pravi poti, sebi v zadovoljstvo, slovenstvu v čast in ponos in Argentini v korist. Pri tem Vam Bog pomagaj!

O tajnem sporazumu Slovenija-Izrael

Predsednik SDS Janez Janša je na tiskovni konferenci izjavil, da je razvidno iz dokumenta, ki je že dostopen vsem poslancem, da vlada priznava, kar je prej zanikala - da je bil tajni medvladni sporazum z Izraelom oblikovan mimo običajnih postopkov in brez pooblastil.

Komisija za nadzor obveščevalnih služb je ugotovila: da sta nekdanji minister za obrambo Jelko Kacin in vlada odgovorna za podpis spornega tajnega sporazuma z Izraelom, za zavlačevanja in neodpravljanje njegovih posledic.

Člani nadzorne komisije so, je povedal Janša, prišli do dokumentov in podatkov, ki dokazujejo, da je minister pooblastil šefa obveščevalne službe za podpis tajnega sporazuma, da so se o sporazumu v obrambnem ministrstvu usklajevali, kar postavlja na laž prve Kacinove izjave. Janša se čudi, ker deset dni pred razpravo o ustavni tožbi premieru Janezu Drnovšku vla-

da ugotavlja, da je bil sporazum sprejet nezakonito in je ustavno sporen, hkrati pa obrambni minister Alojz Krapež trdi, da je veljaven.

Janša meni, da argumentov v ustavni obtožbi proti premieru v parlamentu ne bo mogoče ovreči. Če pa vladajoča večina predlog v parlamentu zavrne in bo s tem s političnimi sredstvi preprečila preverjanje pravnih dejstev, to pa ne bo imelo dobrega odmeva doma in po svetu.

Slovenski krščanski demokrati bodo podprli ustavno obtožbo, ki je bila vložena v državni zbor. Menijo, da je vlada zakrivila podpis tajnega sporazuma, ki ga slovenska ustava in zakoni ne dovoljujejo, sedanja koalicija pa je celotno afero sama dala v javnost. Želijo razčistiti odprta vprašanja ter vprašanja odgovornosti, zahtevajo pa tudi opredelitev DZ do principov pravne države, ki so pri nas po njihovem mnenju čedalje bolj ogroženi.

O DROBNIČEVI IZJAVI

Na izjavo generalnega državnega tožilca Antona Drobničiča, da je dan upora, 27. april, dan komunistične zarote, dan velike prevare in praznik žalovanja, je vrsta političnih strank, borčevskih in drugih organizacij levičarskega in ex-komunističnega izvora in mišljenja zagnala veliko gonjo proti njemu.

Krščanski socialisti so izjavili, da Drobničič ne bi smel v svoji visoki funkciji javno agitirati proti državnemu prazniku 27. aprila, ker je to kršitev njegove prisege, in dodajajo, da bi v pravni državi takšna izjava imela za posledico njegovo razrešitev s položaja.

Poslanci Združene liste socialnih demokratov (ZLS), bivši partijci, so vladi poslali poslansko vprašanje, v katerem jo sprašujejo, ali po njeni oceni generalni državni tožilec Anton Drobničič politično nepristransko in strokovno opravlja svoje delo in ali se ji zdi primerno, da javno

razlaga svoje politične poglede, do katerih ima pravico kot zasebnik. Kot so zapisali poslanci ZLS, je generalni državni tožilec s tako izjavo žalil državni praznik in čustva mnogih državljanov. Seveda pa jim ni mar, da drugi žalijo veliko državljanov, ko zahtevajo, da jih je treba pobiti kot golazen, ker mislijo drugače (npr. Jelinčič).

V Delu več piscev (med njimi Jelinčič) zahteva, da naj bi vladne stranke začele postopek za odpoklic generalnega državnega tožilca.

V istem dnevniku se je odzval tudi sam državni tožilec Drobničič. Dejal je, da si ni mislil, da bo izzval tako burno razpravo o tem, čeprav se je zavedal, da brez odmevov ne bo šlo. Misli pa, da je Primorska dosti bolj občutljiva na take stvari kot ostala Slovenija in tu, po njegovem mnenju, tiči vzrok tako burnih odmevov.

O ODNOSIH S SLOVENIJO

V goriškem Kulturnem centru Lojze Bratuž je 24. aprila potekal posvet z naslovom **Identiteta in manjšina, zavest in odnosi z matico.**

Posvet, ki ga je pripravil Svet slovenskih organizacij, ena od dveh krovnih slovenskih organizacij v Italiji, je bil namenjen obravnavi razmer v slovenski manjšini v Italiji, kjer obstajata dve struji: prva zagovarja narodno zavest in narodnost kot predpogoj vsega življenja za manjšino, druga, levičarska pa tako imenovano multikulturalnost.

Po uvodnem nagovoru predsednika Sveta slovenskih organizacij Sergija Pahorja, je pisatelj prof. Boris Pahor spregovoril o nekdanji jugoslovanski državi, ki je v zamejstvu podpirala predvsem leve sile in slovenskim ljudem svetovala, naj se vključijo v italijanske politične stranke.

Menil je, da je nekdanja oblast kljub vsemu naredila precej dobrega v Beneški Sloveniji, kjer je obudila narodno zavest. Izrazil pa je razočaranje nad sedanjo vladno politiko Slovenije, ki želi na vsak način v Evropo in se tudi zaradi dobrososedskih

odnosov ne zanima več za slovensko manjšino v Italiji. Pahor je še dodal, da leve stranke v zamejstvu v zamejski prostor uvajajo pojem t.i. multikulturalnosti, kar je po njegovem mnenju le nadaljevanje prejšnje levičarske raznarodovalne politike.

Tržaški univerzitetni profesor Jože Pirjevec je menil, da je multikulturalnost le preobleka za proletarski internacionalizem, ker je nekaterim slovenskim levičarjem v zamejstvu italijanska stvarnost bliže kot slovenska. Poudaril je tudi, da je Slovenija v Jugoslaviji rabila Slovence zunaj meja za svoje koristi, da pa jih sedaj ne potrebuje več in nanje pozablja.

V nadaljevanju posveta je glavni urednik slovenskega štirinajstdnevnikarja Dom iz Benečije Giorgio Banchig predstavil usodo Slovencev v Beneški Sloveniji, študentka Breda Susič je spregovorila o nezanimanju mladih Slovencev za narodno zavest ter opozorila na pomanjkanje narodnostne vzgoje v zamejstvu zunaj okvirov družine, mladi goriški zgodovinar Peter Černic pa je med drugim dejal, da multikulturalnost služi le večji asimilaciji.

Pogajanja o nasledstvu

Vodja slovenske delegacije na pogajanjih o nasledstvu nekdanje Jugoslavije dr. Miran Mejak je izjavil, da slovenska delegacija v celoti sprejema zadnji predlog mini sporazuma o nekaterih manj problematičnih nasledstvenih vprašanjih, hkrati pa meni, da predlog ne bo dobil podpore vseh petih držav naslednic.

Mini memorandum, ki ga je novembra lani predlagal Watts, naj bi uredil vprašanja pokojnin, pridobljenih pravic, državljanstev, ZRJ pa naj bi vsaki od preostalih štirih držav odstopila po dve veleposlaništvu. Watts je bil na obisku v Ljubljani v okviru turneje po prestolnicah vseh petih naslednic, kjer ugotavlja, ali je mini memorandum sprejemljiv za vse strani.

Če bo memorandum sprejet, bi bil to

prvi konkretni dosežek šest let trajajočih nasledstvenih pogajanj. „Po oceni, ki sem jo napravil zase, na žalost menim, da ne bo tako,“ je dejal Mejak.

Kot je povedal Watts, so v memorandum vključena manj sporna vprašanja. Po njegovih besedah bo težje doseči soglasje pri določanju lastnine, ki naj se deli, deležev, ki naj jih vsaka država dobi pri tej delitvi, in datumov, ki zadevajo konec obstoja SFRJ, „ker je Jugoslavija pač razpadala v nekem časovnem obdobju“.

Stališče Slovenije, Hrvaške, BiH in Makedonije je, da je SFRJ leta 1991 razpadla in da so vse enakopravne naslednice, Beograd pa se po drugi strani pojmuje za edinega naslednika SFRJ in trdi, da so se preostale države odcepile.

STRAN 3:

Komunistična veljaka ovadena

Naša skupnost živi!

V petek, 24. aprila, sta stranki SKD in SDS priredili v mali dvorani Slovenske hiše srečanje z dr. Jožetom Bernikom, ki je bil pri zadnjih predseniških volitvah kandidat obeh strank.

V soboto, 25. aprila, je bil v Našem domu v San Justu koncert mešanega pevskega zbora „Primorje“ iz Ajdovščine pod vodstvom Mirtana Rustje. Po koncertu je bila večerja z „Vipavskimi muzikanti“, ki so pevce spremljali na potovanju po Argentini.

Isti dan je imela v Slovenski hiši svoj redni občni zbor Slovenska kulturna akcija. Isti dan pa je bil redni občni zbor Slomškovega Doma.

V nedeljo, 26. aprila, je bila v Slovenski hiši mladinska sv. maša. Na Pristavi je imel dr. Alojzij Kukovica predavanje o duhovni pripravi na tretje tisočletje.

Isti dan je bil v Slovenski hiši 51. redni občni zbor društva Zedinjena Slovenija. Vodil ga je predsednik g. Marjan Lobo-

da. Po poročilih referentov se je razvil zanimiv razgovor.

V ponedeljek, 27. aprila, je bilo v Slovenski hiši občni zbor Slovensko-latinskoameriške trgovske zbornice.

V sredo, 29. aprila, je na duhovniškem sestanku govoril dr. Tone Prešern SDB. Zvečer pa je bila - prav tako v Slovenski hiši - šolska seja.

V soboto, 2. maja (prva sobota), je bila v cerkvi Marije Pomagaj molitvena ura.

V nedeljo, 3. maja, je Slovenski dom v Carapachayu praznoval 38. obletnico svojega obstoja. Dopoldne je bila sv. maša, po kosilu pa je bil kulturni program.

Argentinski dnevnik „Clarín“ je aprila meseca objavil del govora, katerega je imel dr. Miha Stariha ob 27. obletnici ustanove E. W. Hope. Dr. Stariha je predsednik tega podjetja, v katerem je vključenih čez 600 profesionalcev ter zdravstvenih ustanov.

Tisk. ref. Zed. Slovenije.

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Ko smo v prejšnji številki pisali o razširjeni korupciji, nismo predvidevali, kako se bo prav to vprašanje zasukalo še iste dni. Izbruhnilo je namreč vprašanje sodnih ustanov spričo škandala, v osredju katerega se je znašel eden izmed članov pravosodja. Zvezni sodnik Norberto Oyarbide pa je le majhna špička ledene gore, ki se skriva pod morsko površino korupcijskih izgredov, katerim niso tuje ne vlada ne policijske ustanove.

O ČEM NAJ SPLOH GOVORIMO

Dogodki so na splošno znani, saj so o njih časopisje, radio in TV prenatrpano poročali in še poročajo. Nima smisla, da bi se še mi poglobljali v razpravljanje, kje in kolikokrat je omenjeni sodnik zapadel svojim homoseksualnim težnjam, če so ga filmali ali ne, če je objavljane njegovih boleznih slabosti sad maščevanja osebnikov ali boja varnostnih organov (državne obveščevalne službe, zvezne ali provincijske policije). Tu je važno, da se je znova pokazalo, kako hudo je bolan sodni sistem v Argentini. To je še bolj tragično, če upoštevamo, da je omenjeni sodnik eden zelo priznanih in ima najvišji odstotek potrjenih sodb v zveznem sodnem sistemu. Raziskujejo pa njegovo delovanje tudi v treh konkretnih primerih, ki bi spadali v območje kršitve kazenskega zakonika. Obenem proti njemu nastopa parlamentarna komisija, zadolžena za politični proces proti sodnikom.

Prav tako se nam zdi, da bi bilo zavajajoče zapadati polemiki, ali človek s homoseksualnimi nagibi lahko opravlja sodno funkcijo, polemiko, ki jo je začel pravosodni minister Granillo Ocampo, pa je nanj navalil ves glasnejši del politične skupnosti. Enaka polemika bi veljala za poslance, ministre, sploh razne funkcionarje, časnikarje pa tudi člane privatnih ustanov in celo verskih skupnosti. Bolj pametno pa bi bilo nekoliko razmisliti, kaj smemo iz tega dogodka povzeti. Priti do zaključka, da če imajo narodi vlado, ki jo zaslužijo, imajo tudi sodnike, ki jih zaslužijo.

Če je neka družba hudo bolna, je težko, da bi bile njene ustanove zdrave. Če je korupcija in nemoralna splošno pravilo, ne moremo pričakovati, da bi bil neki sektor družbe, zlasti tako ključni, kot je sodnijski, čist in neokužen. Zato bi bilo poleg odločnega postopanja v tem konkretnem primeru treba nujno izvesti strog pregled, kako je z zadevo etike in civilni družbi. In prav na tem področju se nič ne premakne z mrtve točke, na kateri se nahaja že mesece, leta, desetletja...

Sredi afere okoli sodnika Oyarbida smo se lahko spomnili, da je predsednik Menem pred tremi meseci napovedal „etični vihar“, to je široko akcijo proti korupciji, ki naj bi vzorno odplavila pokvarjene elemente državne uprave in vlado očistila korupcije in zablod. Ta napoved je bila sad politične iniciative. Ker se vlada zaveda, da je problem korupcije izredno negativno vplival na glasove pri zadnjih volitvah, skuša pokazati, da jo ta problem boli in da se zavzema za javno etiko.

A po treh mesecih ni videti nikakršnih uspehov. In temu je kriva tako vlada kot opozicija, ki tudi ni prispevala drugega kot vrsto že znanih primerov, generičnih omemb in manjvrednih dokazov. A nekaj je zanimivo: glavni primeri korupcije (kot npr. afera IBM-Narodna banka) so ostali ob strani, ker vlada trdi, da je to že v rokah sodnih oblasti, torej nima smisla tega raziskovati. Tak je tudi primer nešteti drugih afer. Zanimivo je, da od številnih primerov, ki že leta polnijo sodišča, doslej še ni bila izrečena nobena obsodba. Še bolj pa je

zanimivo, da lastninske izjave raznih funkcionarjev niso znane. Med njimi tudi lastninska izjava predsednika Menema nikdar ni bila objavljena in je uradna tajnost, zaprta v omari etičnega urada. Prav ta etični urad pa ima svojo aferico, ko še sedaj ni jasno, zakaj je pravzaprav odstopil dosedanji vodja Castiñeira de Dios. Malokdo verjame, da zaradi „osebnih razlogov“, čeprav je to res, ker pod „osebne razloge“ lahko štejemo karkoli.

POVSOD POLITIKA

Ko že govorimo o etiki, lahko omenimo, da je zadnje dni s severa (iz ZDA) znova prišel poziv na to snov. Iz Združenih držav zahtevajo, naj argentinske sodne ustanove pospešijo borbo proti umivanju narkodolarjev. In, o čudno naključje (pravzaprav ni tako čudno in lahko bi tudi resno dvomili, da je naključje), v Washingtonu jih zanima zlasti, kaj je z nekim postopkom glede pranja kolumbijskih narkodolarjev, primer, ki ga raziskuje omenjeni sodnik Norberto Oyarbide.

Severnoameriške oblasti tudi pritiskajo, da bi argentinski kongres potrdil „zakon o skesanih“, katerega temelj je, da se oprosti ali se znatno zmanjša kazen tistim, ki s svojim pričevanjem pomagajo pri odkritju raznih zločinov. V mnogih državah, zlasti v ZDA, je sličen zakon vredno orodje v policijskih in sodnih rokah. Tu je osnutek predložil buenosaireški guverner Duhalde, ker je hotel z njegovo pomočjo razčistiti zločin fotoreporterja Cabezas. Zakon pa se je zataknil v senatu, kjer mu je pred nekaj tedni večja skupina senatorjev pokazala hrbet. Tedaj so trdili, da se je to zgodilo na pobudo vlade, ki noče, da bi Duhalde uporabil razčiščenje Cabezasovega umora v politične namene. Kaj bo storila vlada sedaj, ko v isti smeri potrditve osporavanega zakona prihaja pritisk iz severa?

A ustavimo se nekoliko ob Duhaldeju. Zanj je bilo glasovanje senatorjev proti „njegovemu“ zakonu hud udarec. Javno se je o tem izrazil kot o novem členu v dolgi verigi vladnih napadov na njegove pozicije. Govoril je o kapljah, ki skušajo druga za drugo predreti kamen. Resnično se vladna strategija razvija v tej smeri. Vendar je v posebnem intervjuju notranji minister zanimal, da vlada napada buenosaireškega guvernerja. „Skušati oslabiti Duhaldeja bi bil samomor“, je ztrdil. In lahko bi trdili, da v vladi obstaja neka samomorilna tendenca. Na to kažejo tudi zadnje ankete, kjer oba kandidata Povezave (najsibodi De la Rúa ali Fernandez Mejjide) prekosiata kateregakoli peronističnih kandidatov, vključno predsednika Menema. K temu stariju izredno pripomore tudi notranji položaj stranke, kjer si razne skupine vedno huje nasprotujejo.

LJUDSKA JEZA

Seveda tudi ni brez vpliva socialni položaj, ki prizadeva argentinsko prebivalstvo. Prav te dni je uradni zavod za statistiko objavil, da je kljub večji proizvodnji in celo večji zaposlenosti narastlo tudi število revnih družin. Samo na področju prestolnice in Vel. Buenos Airesa število družin, ki nimajo niti najosnovnejših življenjskih potrebščin za dostojno življenje, presega 26% prebivalstva.

Negativno je na ljudi vplivala tudi odločitev vrhovnega sodišča, ki je potrdilo vladni dekret o spremembi telefonskih tarif, kar je za večino pomenilo hudo podražitev telefona. Ljudje seveda takoj pomislijo, da je v rokah istega sodišča tudi odločitev, ali bo Menem lahko znova kandidiral ali ne. Zaključek je enostaven in ne koristi vladni

Zgodilo se je v Sloveniji...

DEKLARACIJA O SPRAVI

Predstavniki parlamentarnih strank so na šestem delovnem sestanku za zaprtimi vrati nadaljevali dogovarjanje o oblikovanju deklaracije o protipravnem delovanju komunističnega totalitarnega režima. Na sestanku niso dosegli dogovora o besedilu, pač pa so ponovno izpostavili nekatera vsebinska vprašanja. Dogovorili pa so se, da se bodo ponovno sestali še v tem mesecu. Odprto je vprašanje, ali v nazivu deklaracije uporabiti formulacijo komunistični „sistem“ ali „režim“, čeprav je izhodišče deklaracija Sveta Evrope, ki v nazivu uporablja besedo „režim“, v kasnejših izpeljankah pa „sistem“. Predsednik SDS Janez Janša pa je opozoril, da je po zadnjem sestanku kazalo, da bodo uskladili prvi del deklaracije, ki govori o odnosu do polpretekle zgodovine, vendar pa je „naenkrat postalo vse sporno“. Bilo je veliko pripomb, ki so kazale na to, da nekaterim ne odgovarja, da bi se razprava o odnosu do komunističnega totalitarnega režima končala.

10. OBLETNICA USTANOVITVE SLS

Pred desetimi leti, natančno 12. maja 1988, je bila v kinu Union javna kmečka tribuna, ki se je nato razglasila za ustanovni zbor Slovenske kmečke zveze kot prve demokratične politične stranke v Sloveniji po II. svetovni vojni. Slavnostni govornik, predsednik SLS Marjan Podobnik se je na slovesnosti zahvalil vsem, ki so pripomogli k ustanovitvi Slovenske kmečke zveze in Slovenske kmečke mladine ter so omogočili, da je SLS danes močna in stabilna stranka.

PREDLAGANA SPREMEMBA ZAKONA O POPRAVI KRIVIC

Poslanec Slovenske ljudske stranke (SLS) Leon Gostiša je 2. maja v zakonodajno proceduro vložil predlog za spremembo zakona o popravi krivic, s katero bi upravičencem podaljšali rok za vložitev zahtevna podlagi zakona, ki ureja pravico do povrnitve škode in pravice izpokojninskega in invalidskega zavarovanja bivšim političnim zapornikom insvojcem po vojni pobitih oseb, še za šest mesecev. Ker se bo ta rok kmalu iztekel, poslanec SLS predlaga njegov podaljšanje še za šest mesecev. Vladna komisija je bila namreč imenovana 12. septembra lani, doslej pa je obravnavala 301

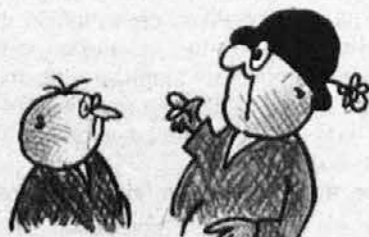
zahtevo, od katerih je bilo 203 rešenih, 23 zavrnjenih, 73 pa zaradi pomanjkanja dokumentacije odloženih. Podatek, da je samo od začetka letošnjega letakomisija prejela 620 zahtev, kaže na dosedanjo slabo obveščenost ljudi.

KOMISIJA ZA SLOVENCE PO SVETU O POLOŽAJU SLOVENCEV V BIH

Parlamentarna komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu se je na seji 6. maja seznanila s položajem Slovencev v Bosni in Hercegovini, ki jih je več kot 20.000. Komisija je še razpravljala tudi o vladnem predlogu resolucije o slovenski zunanji politiki in predlagala več amandmajev, ki se nanašajo na skrb za slovensko manjšino ter sodelovanje, predvsem gospodarsko, s Slovenci v zamejstvu.

PREISKAVA V PODOBNIKOVEM KABINETU

Organi za notranje zadeve so zaradi suma kaznivega dejanja izdaje državne tajnosti začeli preiskavo v kabinetu podpredsednika vlade Marjana Podobnika. Pred približno mesecem dni so namreč iz omenjenega kabineta sporočili javnosti del vsebine strogo zaupnega dokumenta, vladnih sklepov o tajnem slovensko-izraelskem sporazumu. Preiskava je še na začetku, po najverjetnejšem predvidevanju pa je dokument z zaupno vsebino razkril javnosti Marjan Podobnik, ki ga je dobil na seji vlade.

KO JE BO EVRO V EVROPI DOKONČNO UVELJAVIL, BO ŠEL NAJIN DENAR, JE PRAVI NEMŠKA MARKA, RAKOM ZAVSAT!

Komunistična veljaka ovadena zaradi vojnih hudodelstev

Mariborski odvetnik Dušan Ludvik Kolnik in Walter Smolej iz Avstrije sta letošnjega februarja zoper znanega komunističnega funkcionarja in udbovca Mitjo Ribičiča ter znanega režimskega zgodovinarja Toneta Ferenc na okrožno državno tožilstvo v Mariboru vložila ovadbo, ker naj bi slednja naklepno organizirala in sodelovala pri izvajanju genocida.

Ovadena naj bi od 21. novembra leta 1944 in še od 9. maja 1945 do leta 1950 na območju sedanje Republike Slovenije, posebno intenzivno na območju Maribora in Štajerske, organizirala in sodelovala pri popolnem uničenju nemške narodnostne skupine. Uničenje se je izvajalo brez sodbe, z zapiranjem v uničevalna taborišča Šternthal - Strnišče, Teharje, Pesnica, Sveti Peter (Malečnik), v koncentracijsko taborišče pri Kočevju, z mučenjem, izseljevanjem v tujino, preseljevanjem iz krajev bivanja v Koroško, preseljevanjem iz krajev življenjskih razmerami, kot so nalezljive bolezni zaradi namerno slabih sanitarnih razmer in lakote, da je od narodnostne skupine Nemcev, ki je znašala 10 odstotkov prebivalcev oziroma v letu 1945 še najmanj 25.000 oseb, ostalo le okoli 1000 oseb, kar naj bi bil ostanek ostanka.

V obrazložitvi sta tožnika zapisala, da se iz poročila Mitje Ribičiča OZNI 13. junija 1945 vidi, da je imel naročilo najti primeren "logor", ki bi sprejel najmanj 20.000 do 25.000 Švabov, in ga je tudi našel v kraju Šternthal, sedanje Kidričevo, blizu Ptuja. Dopis je v skladu z govorom predsednika prve slovenske komunistične vlade Borisa Kidriča, ki je bil 12. junija 1945 objavljen v Mariborskem vestniku. Kidrič je v svojem govoru 10. junija 1945 kot predsednik vlade dejal: "Prav iz teh severnih predelov morajo ostanki nemštva izginiti."

Oba dokumenta kakor tudi knjiga Zdenka Zavadlava *Dnevniški zapiski mariborskega oznovca* kažejo na dejstvo, da je šlo za načrtno akcijo iztrebljanja oseb nemške narodnosti, ki se je nadaljevala z vso ostrino in dosegla višek januarja 1946, ko je bila večina načrtovanega iztrebljanja opravljena.

Ribičič kot visok funkcionar takratnega represivnega aparata je 13. junija 1945 v svojem dopisu prepričljivo opisal realizacijo gornje direktive in navedel tudi število ljudi, ki naj bi jih ta ukrep zadel samo v taborišču Šternthal. V tem taborišču je bilo organizirano nasilno iztrebljanje z ubijanjem, s povzročanjem ran, ki so kasneje botrovale smrti zapornikov. Komandant taborišča Konečnik - Modras je s težkim vojaškim motorjem s prikolico vozil prek stotine zapornikov, ki so morali leči po tleh. Prek njih so skušali tudi jahati s konji, vendar so se živali tega branile. Po poročilu grofice Funfkirchen, ki je bila v tem času v taborišču, je moč povzeti, da so bile higienske razmere namenoma takšne, da so vsi otroci do starosti dveh let pomrli - brez izjeme. Kot priča bo lahko to ravnanje potrdil tudi tožitelj Walter Smolej, ki je bil skupaj s sestro in bratom zaprt v taborišču.

Dogajanja v taborišču je v dnevniku opisal tudi brat omenjene priče Helmut Smolej, ki je imel takrat 16 let in je za posledicami, ki jih je utrpel v taborišču, umrl že leta 1946. Mlajša sestra Terezija je že uhmrala, ko se je njeni materi posrečilo ukrasti nekaj živil. Zaradi nemogočih sanitarnih razmer v taborišču Šternthal so kmalu izbruhnile nalezljive bolezni, ker so sredstva proti mrčesu, kot je bil takrat znani DDT, raje zakopali, kot da bi jih uporabili za uničevanje sten in uši. Tako še sedaj pet zakopanih sodov tega insekticida ogroža podtalnico v Kidričevem.

Razmere v taborišču so opisane tudi v knjigi Zdenka Zavadlava, prav tako so opisane selitve ljudi nemške narodnosti, med njimi je bila kot značilnost zadnji čas preprečena selitev Titove tašče. To kaže, da preganjanje ni bilo uperjeno proti sodelavcem okupatorja.

Trditev, ki jo še danes postavljajo nekateri zgodovinarji, da so skoraj vse osebe nemške narodnosti zaradi sodelovanja z okupatorjem pobegnile skupaj z okupatorsko vojsko, naj bi bile ovržene z dokazi, ki jih predlaga ovadba. Dejstvo je, da so bili zločini v večini izvršeni zoper osebe nemške narodnosti, ki se niso čutile krive in si zato niso znale predstavljati, da bo po končani vojni, ko je bil politično in vojaško zlomljen nacistični režim, prišlo do opisanih represalij proti nedolžnemu prebivalstvu zgolj zaradi njihove narodnostne pripadnosti.

Današnji zgodovinar Tone Ferenc je imel pri teh dogajanjih vlogo aktivnega sodelavca pri iztrebljanju nemške narodnostne skupnosti. V enotah KNOJ, to so bile posebne oborožene formacije, ki so izvajale posebne naloge, kot so ustrelitve, zapiranje in izseljevanja, je po podatkih sodeloval pri izseljevanju ljudi nemške narodnosti v vaseh nad Radgono.

V ovadbi je tudi zapisano, da je Tone Ferenc še po letu 1990 dajal navodila organom za notranje zadeve na območju Slovenije, v katerih je hujskal k raznarodovalni politiki zoper osebe nemške narodnosti.

Strokovna študija z naslovom "Nemci" na Slovenskem (1918-1955), izdelana pod vodstvom profesorja dr. Dušana Nečaka, v kateri je sodeloval tudi Tone Ferenc, argumentirano dokazuje, da je tako Ribičiču kot Ferencu, ki sta kot voditelja in izvrševalca sodelovala v zgoraj opisanih aktivnostih, skoraj v celoti uspel genocid nad osebami nemške narodnosti v Sloveniji.

Ker smo dobili vprašanje, kaj pomeni potres VIII. stopnje, kot je bil pred tedni na Posočju, objavljamo Evropsko potresno lestvico:

- I. - nezaznaven potres (beležijo ga samo instrumenti)
- II. - komaj zaznaven potres;
- III. - šibak potres;
- IV. - splošno zaznaven potres;
- V. - močan potres (šibke poškodbe, zanemarljive do neznatne);
- VI. - potres naredi rahle poškodbe na zgradbah;
- VII. - potres, ki povzroča poškodbe na zgradbah;
- VIII. - potres, ki povzroči močne poškodbe;
- IX. - rušilni potres;
- X. - močno rušilni potres;
- XI. - uničujoč potres;
- XII. - popolnoma uničujoč potres (nadzemlske in podzemlske zgradbe so uničene, lahko pa se spremeni tudi oblika tal).

Zbornik o Nemcih na Slovenskem

V seriji Razprave FF je meseca maja izšel zbornik 'Nemci' na Slovenskem 1941 - 1955. Zasnovan je bil prvenstveno kot zgodovinski projekt, ki ga je vodil Dušan Nečak. Po besedah Nečaka je bil njihov namen, da ponudijo kolikor toliko jasen, kolikor se da celovit pregled problematike Nemcev na Slovenskem, zlasti z vidika časa po drugi svetovni vojni, pa tudi v času po letu 1955.

Osnovni cilj jim je bil raziskovati usodo tistih ljudi, ki so pred vojno in med obema vojnama tvorili nemško narodno manjšino na Slovenskem oz. takrat v Jugoslaviji. Niso imeli namena raziskovati posameznih usod ljudi. Z raziskovanjem so ugotovili, da gre v Sloveniji sedaj za "ostanke ostankov" t.i. nemške manjšine. Največkrat omenjena številka pripadnikov te manjšine - do katere so tudi oni prišli - je 1813.

V Zborniku se branijo, da je bila usoda Nemcev pri nas enaka kot drugod po svetu. Zelo pomemben element za razumevanje je po Zborniku njihov nacizem, saj je bil nacificiran velik del te manjšine. To kar se je dogodilo med vojno in po njej, se je zgodilo zaradi nekega historičnega dogajanja.

Avtorji člankov v zborniku so še Tone Ferenc, ki je pisal o Nemcih na Slovenskem med drugo svetovno vojno, Božo Repe je prispeval članek 'Nemci' na Slovenskem po drugi svetovni vojni, Jože Princič je pisal o poddržavljanju nemške imovine na slovenskem ozemlju po drugi svetovni vojni (1945-1955), Gerhard Seewann pa o procesu izгона med drugo svetovno vojno in po njej na podlagi britanskih virov.

O drugim plati tega problem naj si bralec ogleda v članku poleg.

POSLEDICE POTRESA

V Posočju se tla še vedno tresejo. Večina potresnih sunkov ne doseže 3. stopnje, a nekateri so hujsi. Tako je 6. maja zjutraj popotresni sunek dosegel 5. stopnjo po evropski potresni lestvici. Novo tresenje tal je povzročilo dodatno škodo na že poškodovanih objektih. Močnejših sunkov so doslej našli že 292.

"Spali smo v prikolicah, ko nas je prebudilo bobnenje. Prikolica se je močno zamajala, iz doline pa se je slišalo bobnenje zemeljskih plazov. Na hiši, ki je že označena z rdečo barvo (da se podere, op. ur.), so nastale nove razpoke. Kaže, da jo bomo morali zdaj zares podreti," je povedala Jasmina Hosner iz Lepene. "Po včerajšnjih potresnih sunkih smo dobili kar nekaj zahtev po dodatnih prikolicah. Za prebivalce v vaseh Krn in Drežniške Ravne, kjer so bile poškodbe na hišah najhujše, smo dobili kar 20 dodatnih zahtev. Prikolice bomo preskrbeli v nekaj dneh," je povedal Drago Vidrih, direktor uprave za obrambo iz Nove Gorice.

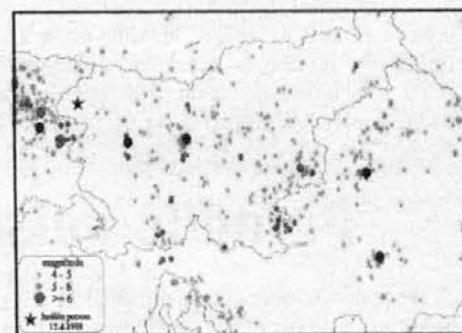
Komisije za označevanje poškodovanih objektov bodo morale zaradi novih prijav škode ponovno na delo.

Iz Unicefovega urada, ki je zadolžen za

otroke v območju nekdanje Jugoslavije, so po nesreči ponudili pomoč, ki so jo odgovorni v bovški občini z veseljem sprejeli. Iz Unicefovega centra v Zagrebu so dostavili 130 kartonov oz. 971 kg visokoproteinske hrane in 50 zabojev higienskih pripomočkov in opreme za otroke do treh let.

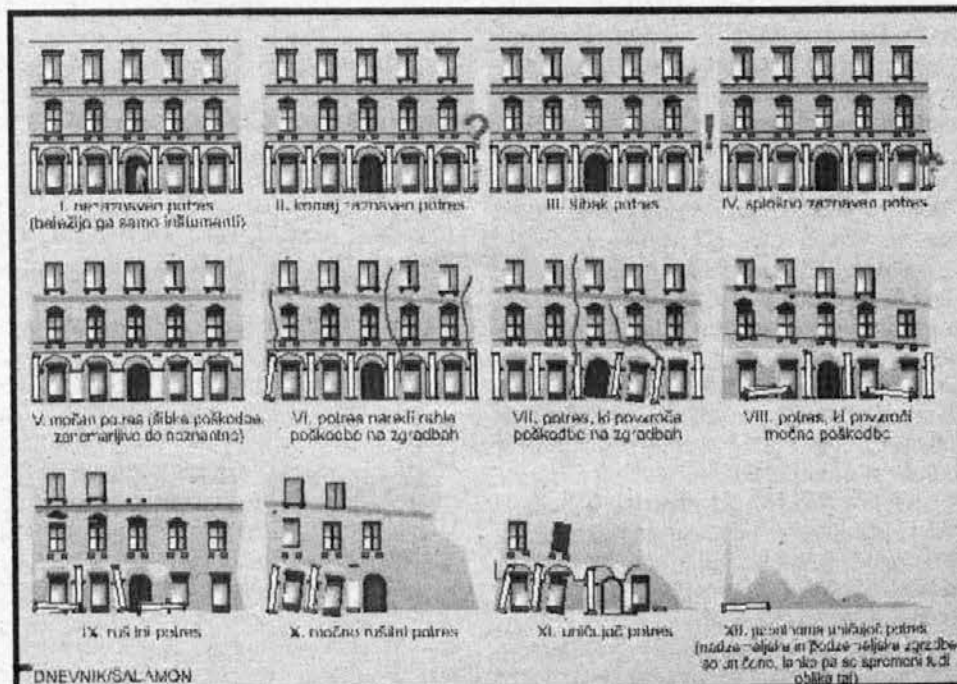
S simbolično izročitvijo ključev zabojnika družini, ki je v potresu ostala brez strehe nad glavo, je koroški deželni glavar Christof Zernatto Koroški vasi in Mali vasi v Bovcu kot pomoč Koroške, Celovca in Beljaka izročil 34 zabojnikov.

Škofijske Karitas so za pomoč ljudem, ki jih je prizadel potres, do sedaj zbrale nad 50 milijonov tolarjev. Za direktno pomoč so doslej porabili le nekaj več kot 2 milijona tolarjev, saj so številni posamezniki in organizacije neposredno v Posočje pripeljali več kot 10 ton hrane, higienskih pripomočkov ter drugih stvari. Poleg tega so sodelavci Karitas za nudenje pomoči porabili več kot 5.000 prostovoljnih ur.

Zemljevid potresov na Slovenskem od leta 1500 dalje

EVROPSKA POTRESNA LESTVICA

Slovenija, moja dežela

Pisali smo pred 50 leti...

Rimska Emona

Lega rimske Emone glede na Ljubljano

V zadnjem stoletju pred Kristusom so naše kraje in njih prebivalce Kelte zasedli Rimljani. Na bregu med Gradaščico in Ljubljano so postavili svoj tabor, da bi varovali važno cesto, ki je peljala iz Aquileje na sever in vzhod do Donave, ki je bila tedanja rimska meja.

Emona je bil utrjen in obzidan vojaški tabor kot večina drugih. Utrdbo sta križali dve glavni cesti, preko štirih vrat pa se je mesto povezovalo z drugimi cestami, ki so še vodile na Koroško - Virunum, v Tergeste - Trst ali v Celejo, Petovium in dalje v Siscio (Sisek). Rimljani so zgradili most čez Ljubljano, obenem pa regulirali njeno rečno strugo, ki je od takrat od Vrhnike - Nauportusa - postala plovna.

V Emoni so Rimljani naselili svoji I. in XIV. legijo, okoli pa so se pričeli naseljevati drugi ljudje.

Mesto je imelo kakih 5.000 stalnih prebivalcev, večinoma rokodelcev, državnih uradnikov in vojnih veteranov, izpričani so celo vrači in gladiatorji. V mestu samem so si bogataši postavljali udobne hiše, ki niso zaostajale za tedanjim Rimom. Emona je imela napeljan vodovod po lončenih ceveh iz Šiške, pa tudi iz Golovca. Stavbe so bile solidno zidane, imele so prostore za centralno kurjavo, ki je s toplim zrakom, ki je krožil po votlih opekah, ogrevala vse prostore. V Emoni so našli še številne mozaike, freske ter najdbe iz bronu in stekla, kar priča o blagostanju. Emona je imela tudi svoje božanstvo, Equano, ki so jo častili

predvsem na območju Barja.

Ob koncu 4. stoletja se omenjajo v mestu razni škofje: sv. Maximus, Patricius in sv. Florius, kar kaže, da se je krščanstvo v mestu trdno zasedlo. Tudi sv. Hieronim je pisal Pismo emonskim devicam. Pred leti so našli ostanke bazilike s krasnim mozaikom in imeni darovalcev, kakor tudi baptisterij in druge obredne prostore.

Masto je bilo obdano z obzidjem, ki na nekaterih mestih še danes stoji. Na Mirju ga je estetsko obnovil arh. Plečnik.

Ko se je rimski imperij začel krhati, tudi Emona ni obstala. Leta 452 so mesto porušili na svojem pohodu v Italijo Huni z Atilo na čelu, nakar ga je za dolga stoletja zagrmil somrak.

Ko so prišli tja Slovani, je bilo tako porušeno, da se niso naselili na njegovih temeljih, pač pa na drugem bregu Ljubljane na kakih 100m širokem pasu med reko in Gradom, pod njegovo obrambo. Ljubljana se prvič omenja šele leta 1144.

Baptisterij z mozaike

Ostanki kleti s centralno kurjavo

Slovenci v Luhanu

V nedeljo, 9. maja t.l. se je zbralo na postaji Once 500 Slovencev, ki so se s posebnim vlakom podali na najznamenitejšo argentinsko božjo pot, k Materi Božji v Lujan. Po poldrugourni prijetni vožnji se je vlak ustavil na postaji, ki je določena za romarske vlake. Slovenci ... so se na ulici uvrstili v dolgo procesijo, ki se je za banderama brežjanske in svetogorske Matere Božje vila po lujanskih ulicah proti veličastni baziliki. ... Slovenske romarje je ob prihodu pred baziliko pozdravilo zvonjenje zvonov.

V baziliki so se slovenski romarji zbrali okoli glavnega oltarja. Slovensko zastavo je najprej blagoslovil g. Janez Hladnik, ki je organiziral in vodil to romanje. V argentinski narodni baziliki bo odslej zanaprej visela skupno z narodnimi zastavami skoro več večjih svetovnih narodov.

G. Hladnik je imel zatem pridigo. Najprej je vse navzoče vernike nagovoril v kastiljanščini, nato pa v slovenščini. ... Sve-

to mašo je opravil za slovenske romarje g. Orehar. Med mašo je delno pel moški cerkveni zbor, delno pa je bilo ljudsko petje.

Po sveti maši so slovenski romarji porabili čas za kosilo v romarski hiši, preostali čas pa za ogled zanimivih zgodovinskih muzejev. Ob štirih popoldan so se slovenski romarji zbrali zopet pred baziliko, kjer so se skupno slikali, nato pa so bile ob petih slovenske pete litanije. Pred njimi pa je še imel pridigo č.g. Košmerlj.

Pri petih litanijah je odpevala vsa slovenska močna romarska družina. V baziliko je bilo tedaj zelo veliko argentinskih romarjev, ki so vsi občudovali lepoto naših cerkvenih pesmi.

Po litanijah so se slovenski romarji zopet uvrstili v procesijo in odšli na postajo, odkoder so se zvečer vrnili v argentinsko prestolnico.

Svobodna Slovenija,
št. 10, 15. maja 1948

KNJIGA O PRVAKU SLS

Pri založbi ZRC je izšlo delo **Dr. Ivan Šušteršič (1863-1925) - Pot prvaka slovenskega političnega katolicizma**, ki ga je napisal zgodovinar akademik Janko Pleterški. Knjiga je študija o politiku, ob Kreku in Korošcu vodilnem laičnem prvaku slovenskega političnega katolištva, ki pa so ga po prvi in po drugi svetovni vojni iz zgodovinskega spomina izrivali.

Delo govori o najvplivnejšem političnem voditelju slovenskega naroda konec prejšnjega in v začetku 20. stoletja. Študija je za zgodovinsko osvetljevanje slovenske narodopolitične identitete izrednega pomena, saj razčlenjuje proces večstrankarskega idejnopoličnega izoblikovanja slovenskega naroda, ko so se tudi na Slovenskem vzpostavile različne, v tedanji Evropi uveljavljene družbene in politične usmeritve: katoliška, liberalna in socialnodemokratska. S tem je bil prek modernega strankarskopoličnega življenja na Slovenskem utemeljen razvoj različnih političnih

doktrin in iz njih izhajajočih socialnih in političnih gibanj.

Janko Pleterški predstavlja slovenski politični razvoj od nastanka večstrankarskega političnega življenja v devetdesetih letih 19. stoletja po do konca prve svetovne vojne oz. Avstro-Ogrske monarhije. Hkrati se posebej osredotoča na katoliški idejnopolični pol ter notranji in splošnozvojni dinamiko njegovih političnih akcij in oblik. S študijo Pleterškega smo na Slovenskem znova dobili vsebinsko zaokroženo obravnavo idejnega in političnega razvoja slovenskega katoliškega tabora iz njegovega prvega zgodovinsko izrazitejšega obdobja, tj. za čas od oblikovanja Katoliškega političnega društva v Ljubljani leta 1890 do leta 1918. Delo osvetli še Šušteršičevo usodo kot prvega slovenskega „ubežnega kralja“, prvega begunca pred domačo oblastjo ter njegovo vrnitev leta 1922 in neuspešni poskus ponovnega vstopa v politiko, tokrat s protiklerikalnega stališča.

Poročilo šolskega referenta

V obdobju, ki obsega poročilo je Bog poklical k sebi bivše sodelavce: **Cilko Cestnik por. Grum**, učiteljico Slomškove šole, **Rajmunda Kinkla**, večletnega predsednika staršev Prešernove šole in organizatorja povezave odborov staršev slovenskih šol, **Staneta Marinčeka**, sodelavca Rožmanove šole, **Ignacija Glinška**, sodelavca Baragove šole, in kateheta Prešernove šole **prof. Franceta Berganta**. V zahvalo za njihov vzgled in delo spremilja želja, naj jim bo Bog pravičen sodnik.

Poročilo je samo iskrica plamena, ki gori vse leto v družini naših šol. Vsak član skupnosti, ki živi z njo, prisostvuje delu, ki ga opravlja.

V letu 1997 so obstajale v velikem Buenos Airesu naslednje šole: Jurčičeva v Carapachayu, Prešernova v Castelarju, Slomškova v Ramos Mejiji, Balantičeva v San Justu, Rožmanova v San Martinu, Jegličeva v Slovenski hiši; v notranjosti države: v Mendosi šola bratov Cirila in Metoda ter Aljaževa v Bariločah.

V Slovenski hiši sta obstajali še v Mendosi in Bariločah šoli za špansko govoreče. Pri Jegličevi je bil tudi istočasno tečaj za odrasle, ki so ga obiskovale mame učencev tečaja ABC po slovensko.

A. Slovensko govoreče je obiskovalo 482 učencev (243 deklic in 239 dečkov). 8.

razred je končalo 36 učencev, vrtec je obiskovalo 84 otrok, poučevalo je 84 učnih moči, 18 v Sloveniji rojenih ter 66 v Argentini rojenih.

B. Špansko govoreče je obiskovalo 61 otrok (31 deklic in 30 dečkov). Vrtec je obiskovalo 19 otrok, poučevalo je 19 učnih moči: 2 v Sloveniji rojenih in 17 v Argentini rojenih.

Skupno A in B: 543 šolarjev, 274 deklic in 369 dečkov. 103 so obiskovali vrtec, 103; učnih moči: 20 v Sloveniji rojenih ter 83 v Argentini rojenih.

Šola Josipa Jurčiča, Carapachay. Voditeljica Metka Slabe, katehet Franci Cukjati. Učiteljice: Sonja Kolenc, Ani Markež, Ani Resnik, Helena Škarlovnik, Marija Slabe, Helena Žnidar. Petje prof. Ivan Vombergar. Odbor staršev: Pavla Korošec, Ani Markež, Franci Žnidar.

Šola Franceta Prešerna, Castelar. Voditeljica Mija Markež, katehet prof. France Bergant. Učiteljice: Nadica Kopač Grohar, Monika Kenda, Lili Kopač, Veronika Vivod, Irena Zarnik, Helena Zarnik, Sonja Zarnik. Petje: Mojca Jelenc. Predsednik odbora staršev: Andrej Golob.

Šola škofa Antona Martina Slomška, Ramos Mejía. Voditeljica Saša Zupan Omahna, katehet prelat Jože Škerbec, učiteljice: Mateja Hribar Šmalc, Helena Loboča

Oblak, Marjan Jože Loboda, Helena Rode, Monika Svetlin, Lučka Tomazin, Lučka Vombergar, Meta Vombergar. Petje: Marcel Brula, Olga Omahna Urbančič.

Šola Franceta Balantiča, San Justo. Voditeljica Angelca Klanšek, katehet Toni Bidovec. Učiteljice: Veronika Godec, Danica Malovrh, Veronika Malovrh, Lučka Oblak, Mirjam Oblak, Ivana Tekavec, Marija Zupanc Urbančič, Pavlinka Zupanc, Marta Petelin. Petje: Marija Štrubelj, Anica Mehle, Marta Selan. Nadomestne učiteljice Angelca Podržaj Miklič, Bernarda Krajnik, Emi Urbančič Marušič; knjižničarka in splošna pomoč: Ivanka Puhek. Predsednik odbora staršev: Marjan Grilj.

Šola škofa dr. Gregorija Rožmana, San Martin. Voditeljica: Katica Kovač Dimnik, katehet Franci Šenk. Učiteljice: Vera Breznikar Podržaj, Saša Golob Hartman, Marta Jenko Škulj, Danica Petkovšek, Irena Rezelj Peršuh, Regina Truden Leber, Andreja Verbič Malovrh. Petje: Irena Rezelj Peršuh, Magdalena Koprivnikar Belec. Pred. odbora staršev: Magdalena Koprivnikar Belec.

Šola škofa Friderika Barge, Slovenska vas. Voditeljica Mirjam Goljevšček, kateheti Jaka Barle, France Pavlič, Janez Petek. Učiteljice: Lucijana Čec, Ivanka Draksler, Olga Fink, Rotija Grbec, Gizela Grbec, Marija Urbanija. Petje: Aleksander Barle, Rotija Grbec. Predsednica odbora staršev: Marija Sušnik.

Šola župnika Jakoba Aljaža, Bariloche.

Voditeljica: Lija Kambič. Učiteljice: Alenka Arnšek, Anica Arnšek Magister, Danica Jerovšek Mavrič, Marta Malovrh Jerman. Verouk: Veronika Razinger Grohar. Petje: Anica Arnšek Magister. Nadomeščali: Marjana Marn, Helena Sterle. Predsednica odbora staršev: Veronika Razinger Grohar.

Šola sv. Cirila in Metoda, Mendoza. Voditeljica Lenčka Božnar. Učitelji: Erika Bajda, Maruška Štirn, Vladko Žumer. Verouk: Tončka Šmon, Urška Šmon. Petje: Angelca Šmon Bajda. Predsednik odbora staršev: inž. Jože Šmon.

Šola škofa Bonaventure Jegliča, Slovenska hiša - Bs. As. „A-B-C po Slovensko“ - Tečaj za špansko govoreče otroke. Voditeljica Marjana Batagelj. Učiteljice: Andrejka Dobovšek, Cecilija Gelb, Pavla Gelb, Saša Gelb, Elizabeta Grbec, Nevenka Jelenc, Lučka Mehle, Karla Skvarča, Marjeta Stariha, Tatjana Stariha. Za odrasle: Marjetka Hostnik. Predsednica odbora staršev: Irena Graciano.

Šola župnika J. Aljaža: Bariloche „A-B-C po Slovensko“ - Tečaj za špansko govoreče otroke. Voditeljica Marija Eiletz. Učiteljice: Terezka Marn Žužek, Astrid Mežnar Rezelj, Marija Osojnik Lopez. Namestnice: Magdalena Jerman, Mihaela Jerman, Vilma Moreschi Urbančič.

Šola Sv. Cirila in Metoda, Mendoza. Tečaj za špansko govoreče otroke. Voditeljica Bibi Bajda.

Nadaljevanje prihodnjic

